

MATKALAU LU

OSMO HORMIA

MATKALAULU

RUNOJA

PORVOO * HELSINKI
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖN
KIRJAPAINOSSA PORVOOSSA
1949

En laula. Kuollut uni
ei syttyä voi säveliin.
Ei nouse hourailuni
kivestä kuuluviin.

Se kahlittuna sykkää.
Ei milloinkaan sen voima voi
musertaa kuorta mykkää,
ei milloinkaan se soi.

Jos joskus kivipinta
pusertaa esiin kyynelen,
on tuskaa ankarinta
se siru kivinen.

Jos ei se saata helää,
enemmän sitä rakastin.
Sen mykkyyydessä elää
tavoittamattomin.

ALAKULOINEN FANTASIA

M O M E N T M U S I C A L

Jasmiinien tuoksu
alla lehmusten.
Pysähtynyt juoksu
ajatuksien.

Kevätkesän ilta
sävelvirran toi
kaukaa kaupungilta,
missä laulu soi.

Melodinen ääni
yhtyi hiljeten
soittoon yllä pääni
kevätlintujen.

Sinun puistotiellä
lähestyvän näin,
enkä enää kiellä:
odottamaan jäin.

Kevään, musiikinko
syytä oli tuo?
Sitä odotinko,
että jäisit luo?

Edes tietämättä,
mitä halusin,
ojensin mä kättä,
katseen kohotin

silmiäsi kohti.
Muuta nähnyt en:
valon, joka hohti
pian kadoten.

**Mielettömin huulin
jotain soperran.
Askeleesi kuulin
ohi kulkevan.**

SYDÄNPÄIVÄ

Tänään leimahti liekehtimään
pihlajain veripuna.
Väkevän, täyttyvän elämän
raskas tuoksu
hulvahti syvän-vihreiden lehtien alla.

Hehkuvain päivän muisto
painoi raskaana maata
tänä päivänä.

Sadan auringon kiihkeä rakkaus
oli kypsyttänyt kaipaavan maan
keväästä kesään —
puut, ruohot ja ihmisen.

Tänään ei ollut kaipausta enää,
enää ei odottanut elollinen
huomista päivää.
Tänään tapahtui raskain vyöryin
se, mikä oli tuleva:
lehdet, nesteistä turvonneet,
mullanjanoiset juuret,
ikuisesti levottomat ihmiset
tunsivat hetkien pysähtyessä
täyttymyksen onnen.
Väkevin aalloyi vyöryi
korkean sydänpäivän syke
elollisen lävitse.

Helteen painoon
ja lämpimän mullan huokuun
leimahti tänä päivänä
pihlajain veripuna.

SYKSY

Rapakkoa, kuraa
kylvänyt on taivas
yli seudun sumuisen.

Tuuli raivokourin
repi lehdet koivujen.

**Painon alla, ihminen,
ahdistusta hourin.**

**Yli seudun sumuisen
kuolema jo raivas
alastonta uraa.**

MAISEMA

Päivä sammuu. Pakastuu.
Tuuli taukoaa.
Taivaanrannan takaa kuu
vitkaan kohoaa.

Kultajuova humaltuu —
veteen lankeaa.
Valosilloin pukee kuu
yötä ankeaa.

Kaislikosta kantautuu
korren kahinaa.
Taivaanrannan yllä kuu
suuri punertaa.

ILTA

Utuverhohämäryyteen
nukkunut on ilta.
Taivaan värit vaihtui.

Valoläikkä värisee
katulammikossa.

Lammikossa, jossa
valoläikkä värisee,

aivan hiljaa haihtui
ajatuksen silta
eilisestä nykyisyyteen.

AURINGONLASKUN AIKAAN

Vetten ääretöntä alaa
mainingeitten myötä ulvat
varjot syvän uupumuksen.

Sammuneita säveleitä
meri kantaa rannalleni.

Laulu, joka pakoon meni
kaipuun, iltaruskon teitä,

jätti köyhän lupauksen:
päivät, jotka unohtuivat,
eivät tajuntaasi palaa.

YÖN ALLA

Punaisen illan palo
meressä liki taivaan:
yön alla valhevalo
väsyneen miehen vaivaan.

Pinnalla pimeän syvän
väreettömyyden päily
ei yli hiljentyvän,
sammuvan tuokion säily:

äärillä poukamarantain
pimeni punainen ilta
aavalle usvaa kantain
notkoilta kosteisilta,

raukeni lumous hohteen
hämärän hiljaisuuteen,
tyyntyvä tuska kohteen
tavoittamattomuuteen.

NOCTURNO

Usva ympärillä pääni.
Lyhdynvaion rajaan asti
pimeä on poissa.
Ahdistetun naisen ääni
yötä kujasokkeioissa
vihiovana rasti.

Eilispäivät unohtuivat.
Tyhjäntyhjää sieluani
jokin painoi ammoiden.
Usvapilvet yötä uivat. — — —
Kuolonhiljaisuutta kammoan
lähdän paikaltani.

— — —

Katulyhdyn valorenkaan
kuva lähtemätön syöpyi
köyhän miehen sieluun,
kun hän öisten varjojenkaan
tuntematta kujan nieluun
katosi ja yöpyi.

RUMA SATU

JOURNALISTI

Ajat sitten voitin pelon,
että elämä on risti.
Silti myönnän, että olen
hyljeksityin journalisti
uutispalvelussa elon.

Konnia ja ruhtinaita
ohimennen haastatellen
kujat, bulevardit polen.
Molempia vuorotellen
kolhii Ajanhenki saita.

Kumarrellen eteen pöydän
laatimani reportaashit
kiikuttelen. Eivät kiitä
miestä käskemällä paashit:
potkittuina luuni löydän.

Saatavani, journalisti,
silti toimistolta velon.
Elän mainiosti siitä.
Ajat sitten voitin pelon,
että elämä on risti.

ARVOSTELIJOILLE

Vaativuutta logiikkaa
ette sanoistani kiinni saa.

Joka päivä mielipide uus. —
Puuttuneeko johdonmukaisuus?

Pikemminkin — minä sanoisin —
suuntani on johdonmukaisin:

aina ajatukset sinne päin,
missä valon vilahtavan näin.

Tämän päivän totuudessa on
siemen huomispäivän tuomion.

R U M A S A T U

Pienenpienen kukkamaan
ahon laitaan aitasin.
Kade silmä naapurin
kohta oli hukka maan:
keskeen georgiinien
(runoniekan kukkien)
laittoi lapset sokkosille.
Pahamieli pakkanen
palellutti loputkin.

Pelto nousi nokkosille.

Enää ei näy hallaa maan
eikä jalkaa naapurin.
Tahtokoonkin — tokko sille
tohtii tulla tallaamaan?

S Y Y

**Ura si jos aloititkin ihailtavin voimin,
tyhjentyvään tyhjyyteesi painava on syy nyt:
markkinoilla murheen olet valhekauppatoimin
liian vähän ostanut ja liian paljon myynyt.**

YKSINÄISYYS

BRAMAANI

Olen jäsen bramaanien suvun.
Minulle on salatuin ja sisin
avoin ihmiselämässä.

Tiedän kaukorannat, kunne
kaipaus vie veljiäni.

Mihin oma ikäväni
jäänyt lie, en sitä tunne.

Tulta sammunutta tässä
kohentelen käsin uskollisin.
Kuka laskee minuuttien luvun?

TILINPÄÄTÖS

Kuolema oli laskenut
kätensä olalleni.
Se puhui minulle,
niinkuin veli puhuu veljelleen,
ja se miellytti minua.

Synkkinä, haudankolkkoina öinä,
kun tuuli horisi savutorvessa
ja tempoili suljettuja ikkunanluukkuja,
se saapui luokseni.

Me lueskelimme yhdessä
vanhojen kirjojen kellastuneita sivuja
ja imimme itseemme totuuksia,
jotka olivat jähmettyneet
satoja vuosia sitten.

En tiedä,
milloin kello pysähtyi
kammioni seinällä,
sillä ajan kiertoa
ei enää ollut.
Tuuli vain jatkoi
turhaa huminaansa,
ja lehti lehdeltä kääntyi
vanhojen kirjojen kellastunut viisaus.

Tänä aamuna,
kun suljimme viimeisen kirjan,
alkoi jälleen kello käydä.
Kuolema näytti minulle kuvastimesta
vanhat, raihnaiset kasvoni
ja poistui luotani.

Se palaa illalla
ja vie minut suureen lukutupaan
opintoja jatkamaan.

YKSINÄISYYS

Sankan pimeyden muuri
saartaa kammioni rauhaa,
missä Ajan kello suuri
hiljaa minuitteja jauhtaa.

Ikäväinkö? — Onhan hyvin
kun ei ajan kierto muutu
eikä illoin hiljentyvin
tyhjän tyyneyttä puutu.

Raskaan rauhan täällä jakaa
lukulamppu, kirjapino,
ihmiskuva ruudun takaa
tuljottava, klero, vino.

Tunnustan sen omakseni.
Ääriolivat muodottomat,
selkä, joka köyryyn meni,
kasvot, silmät ovat omat.

Enhän itseäni kielellä.
Miksi lähtisin kukaan pakoon?
Istukoon se veli siellä,
tyhjin silmin tuljottakoon

enentyvää uupumusta
raskaan, kumaraisten pääni,
kunnes nimettömyys musta
peittää turhaa elämääni.

Yhdessä me teemme työtä
suorittaen elon hinnan.
Kerran kohti suurta yötä
hoiperramme rinta rinnan.

PIMETESSÄ

Pimenee. Tuuli
soi yli pääsi.
Korvasi kuuli
nyyhkintääsi.

Lämmitä kättäs
ei tuli lietes,
tietämättäs
tummunut. Tietes

jos tules tuhkaa
hehkutitkin,
ilta jo uhkaa
varjoin pitkin.

Värähti valos,
tuokion empi,
sammui. — On talos
hiljaisempi.

Ummessa polut
aurinkokyliin.
Hitaasti solut
pimeään syliin.

ILTARUKOUS

Korkein, vähennä
tyhjyyden pelko.
Anna jo selko,
yö pimenee.

Ei sua lähennä
pyyntöni voima,
ei sua soima
eläväks tee.

Ihmisen vaivaan
synnytä usko!
Kaipaus kuolee:
täyttymys tee!

Rannalla taivaan
sammuttava rusko
pilviä nuolee.
Yö pimenee.

ASEETTOMIN KOURIN

Y Ö

Taivas tuntematon, musta.
Planeetalla alla sen
toivoen ja pettyen
tuhat turhaa rukousta
halki tuhatvuotten manaa
yhtä vastauksen sanaa.

JUMALTEN PIDOT

**Pidoilla taivaisilla
jumalat juttuavat.**

**Kiro on vaivaisilla
jumalten juomatavat.**

Hetkestä tuhlatusta
puhunet tuokionkin,
infernojuhla musta
pitosi riemu onkin.

Petetty humalainen,
viinisi niele karvain.

Juopumus jumalainen
on osa aniharvain.

PESTI

Olen ottanut pysyvän pestin
yönkyntäjäläivaan tähän
ja määrätty ohjaajaksi.
On onnea ollut vähän,
yö käynyt on mustemmaksi
ja myrskyä monta jo kestin.

On kapteeni mieletön varmaan.
Merikarttoja ei hän tunne
ja hullun lailla hän määrää.

En kiellä: kaamea tunne
minut täyttää, kun suuntaa väärää
alus ui läpi usvan harmaan.

Olen ääreen ohjausrattaan
tähän kahlittu paikalleni.
Monen tuntemattoman rannan
ohi laiva jo hurjana meni.
Ei muuta kuin kiittää annan,
kunis kulkee se hajoamattaan.

Merimiehiä ei ole muita,
minä vain sekä mieletön toinen,
joka käskyt minulle jakaa. —
Sydänyö kun on kuutamoinen,
usein kuuluu selkäni takaa:
»Hoi mies, mitä haaveiluita!»

Sitä joskus mieletön mietin:
tämän laivan syöksen mä kerran
päin kuohuja kallioiden.
Vaan kohta jo kuunarin herran
kiroukset myrskyssä soiden
tukahuttavat vangitun vletin.

ASEETTOMIN KOURIN

I

Kuollut on eilinen päivä jok'ainoa.

Kuitenkin kestät tietosi painoa,
että on edessäsi yötä ja arkea,
että on loppusi koruton ja karkea.

Uhmaten hirtehisleikkiä veristä
myös sinä paljasta nyrkkiä heristä,
silloin kun, silmäsi yö iki-pimeä
sokaisee kauhulia, jolia ei nimeä.

Tosin ei uhma ihmistä pelasta
kerran otetusta suuresta velasta,
tosin on turha kaitereita takoa.
Ei ole pakoa, ei ole pakoa.

Mutta on parempi — oikoon se sanottu —
että ei armoa koskaan anottu
kituvan ruumiin ja hengen takia.

Ei ole valtiaskourassa lakia,
joilla voi huulilta huutoja kiskoa.

Antaa sen uhata, antaa sen viskoa.
Jos pidät moisesta seikasta lukua,
et ole totisesti itsesi sukua.

Vihdoin kun saapuu yö iät pysyen,
kenties se saapuu jotakin kysyen
säälistävän sinun sielusi tilasta.
Ainoa vastaus: et pidä pilasta.
Heitä se takaisin: hirtehis-ivalla
lahjomatontakin silmille sivalla.

Oi Herra, vihas alla kasvaneet
on sydämeeni katkeruuden puut,
ja vihas kypsyttämät rypäleet
on myrkyttäneet elonkorjuukuut.

Oi Herra, raekuuron lailla lyö
sun kiroukses puita viinimaan,
ja päivän sammuttua vihas yö
ne saattaa hedelmiä kantamaan.

Oi Herra, kunniaasi kumartaa
mun sydämeni syvin katkeruus,
ja nimes synkän kiitokseni saa,
kun tahdostasi kypsyy sato uus.

Oi Herra, yllä ihmissydämen
Sun silmäs tiedän iät valvovan.
Oi Herra, yllä vihas kyivöksen
soi mahtavana kaiku nimes kunnian.

SALAMATKUSTAJA

Tulin purteen salamatkustajana,
elonlaivan lastiruumassa piilen.
Asun loukossa, joka on musta kuin mana,
täys törkyä jätteen ja katkua hiilen.

Olen lähtenyt passitta rannasta muinen.
Tukahuttavan yön olen vankina siksi.
Nyt jossakin Atlantin pinnalla uinen,
syön saastaa henkeni pitimiksi.

Myös tiedän: jossakin laivuri ohjaa
tätä uljasta aavojenkyntäjälaivaa.
Vain minä saan kuulla, kun kareihin pohjaa
se joskus — ja ruoste sen kylkiä kaivaa.

Näen monesti silmillä hämärtyneillä,
miten ylhäällä aavat on aurinkoiset
ja kyllin raikasta ilmaa heillä —
he tuntemattomat ihmiset, toiset.

He laulavat rannasta uneksimastaan,
he katsovat auringonnousua kohti.
Sama ranta on myös hänet ottava vastaan,
ketä yö yli aurinkoselkien johti.

KUOLEMAN KUVASTIMESSA

Katkera on ilon maljain
viimeinen viinitilkka:
Saatanan nauru paljain,
alaston, raastava pilkka.

Väistä et ehdottominta:
huumasta nautintosi
tuhannenkertainen hinta
kerran on tielläsi tosi.

Sen, mitä humaltuessa
nähty et uhkana yllä,
kuoleman kuvastimessa
tajuat selvänä kyllä:

itsesi, ihmishylyn,
kolhitun turmiokuvan,
Saatanan naurun tylyn
korviisi kantautuvan.

KUILU

Kuilu kohti kuolemaa
milloinkaan ei umpeen juutu:
ikkunani musta ruutu
yötä kohti aukeaa.

Sydän muuan täällä lyö
verkkaan moukarilla huolen,
mustan ruudun tuolta puolen
katsoo uhkaavana yö.

**Toislansa tuijottaa
kaksi yksinäistä sutta
kahden puolen huurtunutta
öisen talon ikkunaa.**

MATKALAU LU

IHMINEN

Kuohuva alkuaine
synnytti kerran sinut.
Tuhanten vuotten paine
tiesi on kahlehtinut.

Tahtosi tähteä uutta
kuinkakin kumartakoon,
itsesi ehdottomuutta
et ole pääsevä pakoon.

Kun yli kulkijan-teittees
soittavat ikuiset tuulet,
rytmissä askeleittes
kaikuna sen yhä kuulet.

Sielusi vaikka polet
melussa markkinaväen,
runneltunakin olet
alkusynnystä säen.

Tuhanten vuotten paine
tiesi on kahlehtinut.
Äitisi, alkuaine,
kerran on tempaava sinut.

KATOAMATTOMAT HETKET

Kuin salamat avaruutta
halkoivat elämän iskut
sieluni aineettomuutta.
En tuntenut mitään.

He luulivat taistelua kohtalokseni.
Kuitenkin jokainen lyönti,
jokainen tuhoava salama
kiisi voimattomana lävitseni
sieluani koskettamatta.
Turhaan purkautui
avaruuksiin iäti kahlittujen
elementtien voima.

He luulivat taistelua kohtalokseni.
Kuitenkin sieluni vangitsi
iäti-olevaisen tyyneydessä
katoamattomat hetket
ja omisti sen, mikä on enemmän
kuin taistelu
ja voitto ja voittajan suuruus.

I H M E

Vavisten tajusit: vain valo ihmeellinen,
vain pyörriyttävä syvyys väreilevän sinen.

Syvältä uumenista vankilansa, maan,
näit lähteen kohonneena jalkojesi eteen.
Näit: kirkkaan-päilyvään sen lähteen veteen
vajosi avaruus Narkissos-unessaan.

Se kangastus, vain tuokion se kesti.
Se unessasi säilyy ikuisesti.

MATKALAULU

Askeleitten alla soi
matkalaulu: jätin, lähdin . . .
Yllä tähdin
taivas kipunoi.

Suunta tuntemattomaan.
Silmä etsii määränpäättä. —
Yötä, jäätä
täällä kohdataan.

Peninkulma pitenee.
Ammoin hukkui hämäryyteen
ihmispyyteen
Vallis Gratiae.

Matka mittaa itseään
liki äärettömän rajaa,
missä vajaa
sammuu pimeään.

Unohduksen yössä ei
kaipuu kannan aamun paloon.
Ladut valoon
mennyt päivä vei.

Yli teräsharmaan maan,
jota jäiset aavat peittää,
muisto heittää
harhavallojaan.

Alla kylmän kohtalon
niitä älä usko, sielu.
Tuskan nielu
petollinen on.

Omintasi suojaten
luota yksin valintaasi.
Monet kaasi
turha eilinen.

Suunta yöhön, eteenpäin!
Askeleitten alla soikoon,
kipunoikoon
laulu etsijäin!

Silmä Tuntemattoman
valvoo yllä jäätiköitten
halki öitten,
yli kuoleman.

MITTA

Vähä on ihmisen mitta
kylväjän kämmenellä:
upota yöhön pitkään
multien kypsytellä.

Ainoa arvon määrä:
kypsymiskauden tulos.
Ainoa elämänsuunta:
minuuden kuoresta ulos.

VUOSISADAN IHMINEN

ON KIRJOITETTU

On kirjoitettu: työtä kiroten
kun kerran luodaan hauta viimeisen
suvusta, joka silpoi omaa lihaa,
jää muisto, joka itseänsä vihaa.

KIVISET SYDÄMET

Äitien laulu:

Ei siunauksen sana
kohonnut huulillemme,
kun synnytimme teidät
maan illan hämärään.

Kun kiroatte meitä
ja lyötte veljiänne,
me vaiti hunnutamme
sydämiemme yön.

Jos`emme rakastaneet,
niin vihanneetkaan emme,
vavisten toteutimme.
vain korkeamman lain.

Poikien laulu:

Äitimme, synnyttäjämme
ei siunannut lapsiaan.
Vihan lahjoitti, sisimpämme
ei oppinut rakastamaan.

Aurinkopäiviä emme
me koskaan nähneet lie.
Nyt äärellä asuntojemme
verijalkia täynnä on tie.

Koskaan ei nähty meiltä
hymyn merkkiä, kyynelen,
ja kun toisemme kohtaamme, teiltä
me väistymme pälyillen.

Vihaten itseämme
vuoks haavojen jäytävään
me väijymme veljeämme
ja iskemme takaa päin.

Äitimme, synnyttäjämme
ei siunannut lapsiaan.
Vihan antoi, sydäntämme
ei auttanut rakastamaan.

SOINNITON LAULU

Tämä päivä ja eilinen
ja jokainen tuleva päivä
on mykkä.

Ajan kivisiltä kasvoilta
ei kuulla sanaa,
jota on odotettu
tuhat kiduttavaa vuotta.

Valheen paino ja toden mitättömyys
selvisi ahdistavana.

Siksi on nyt
kylmiä katseita
ja soinnittomia lauluja,
ja vain ne rakastavat,
joiden silmät ovat surkastuneet
pienien hetkien tuijottamisesta.

ME LÄHDIMME SYYTTÄ
(Laivamiesten laulu)

Me lähdimme syyttä
ja määrättä melkein.
Oli tahtomme selkein:
pako tyhjää äänettömyyttä.

On pettävä pinta
merenselkien aavain,
ja veressä haavain
on uskomme katkera hinta.

Me purjehdimme
jo jäsenin rammoin,
ja hajonnut ammoin
on ainoa kompassimme.

Nyt graniitinlaista
on hymyilymme,
kun etäännymme
yhä kauemmas ihmisen maista.

Jo raakapuista
soi tietomme pauhu,
vaan kuollut on kauhu
meren vankien mykistä suista.

Me kuulumme mutaan
jo juurilla leväin.
Pian repeileväin
yli kaiteiden huuhtoudutaan.

Pian idässä veri
kun punaa taivaan,
niin syöksyy laivaan
jo vihreä, nielevä meri.

VUOKSI TÄHTIEN ETÄISTEN

Vuoksi tähtien etäisten
kerran nähty on tuhannen
vihamiehen ja ystävän
tältä paikalta lähtevän.

Laulu riemukas, jonka vei
kumu askelten häipyväin,
siitä mahdista tiennyt ei,
minkä kulkua lähtijäin
tuosta hetkestä vievän ties
raajarikkona jäänyt mies.

Niin he lähtivät jokainen.
Kukin tuntenut syynsä lie.
Kenet houkutti lokainen
kaiken-kieltäjän syrjätie,
kenet piinasi näännnyksiin
paino syyllisten retkien,
kenet rakkaus syöksi niin
mutaan turhien hetkien.

Kukin tiensä he kulkeneet
ovat seuraten opastaan:
toiset tähtiä tähynneet,
toiset taikojan-nopastaan
turman silmiä lukeneet,
jotkut kiusaten aivojaan
käsien otsaansa tukeneet.
Kaikki kantaen vaivojaan.

Kerran tänne he palaavat
jaloin rammoin ja ruhjotuin.
Minkä silmiltä salaavat,
lähtiessä jo heistä luin:
että murskatuin sydämin
kerran saapuvat takaisin

harvat säilyen uskossaan,
että silmillä ihmisen
tulla saattaisi tuntemaan
iankaikkisen Totuuden;
toiset päätyen murheekseen
siihen ihmisen-totuuteen,
että täyttymys jokainen
valheruus on okainen,
vuossa päivien palnavain
pian tuhlattu laina vain;
jotkut huulilla lohduton
hymy katkera kyynikon,
yhä muistaen öitä, kun
alla kohtalon kiroton
sydän kylmänä julettiin
luottaa sattuman rulettiin.

Tyydy, ihminen, totuutees:
mihin suuntaatkin askelees,
aina tielläsi puomi on
tuhatvuosien tuomion.
Ei sun vastata rukouluus,
eikä aukene salaisuus.

TURBIINILAULU

On portti, jolla viitat putoavat
ja naamiomme meiltä riisutaan . . .

Portti on, portti on — — — turbiinikumua,
salamavaloja, myrkkyjen sumua — — —
Jättiläisvasarat takovat tahtia.

Ihmisen mahtia
tunnista tuntiin alati toistavat
ihmisen aivojen rohkean työn
tulokset loistavat.
Hermojen kiihkon ja aivojen paineen
houreet kasvavat hahmossa aineen
pinnasta mullan pilviä kohti
huomenna hipoen mahdottomuutta.
Portti on, portti on — — — milloinka tohti
kuoleva muistaa, että se jylinä
laulaa mahtia yön?
Rohkeat temppelit raatajakourien
seisovat tuokion ihmisten kylinä —
tyhjästä nousevat, kuolevat pian.
Keskellä kukkivan lian
laulavat kättensä kiitosta hourien
tyhmät ja viisaat yhdessä kuorossa.
Portti on, portti on — — — kuka on vuorossa,
kun yö velkoo uhria uutta?

On portti, jolla viitat putoavat
ja naamiomme meiltä riisutaan . . .

TUNNUSTUS

Olen yksilö ihmissuvun,
joka tietää aikansa myöhän
ja laskee hetkien luvun.
Ei elämän kestoja taata.
Pian loppuu aika. Jo lyöhän
kiron vasamat ihmisen maata.

Olen yksilö kylmän ajan,
joka jäisiä liekkejä siittää,
joka äärellä kuoleman rajan
pelon tappaen riemusta laulaa,
joka kättensä voimaa kiittää,
yön koura kun kiertää kaulaa.

Olen yksilö, syntynyt surmaan
yön saartaman ihmiskunnan,
joka elämän valheen hurmaan
on vaihtanut sielun meissä.
Vain jäätävän halveksunnan
luen piirteissä vääristyneissä.

Ja kun peiliini katson, en kiellä:
sama hymyily irvokkaissa
on kasvoissa kuvalla siellä
ja sielussa autuas totuus:
ei virhettä elämän laissa,
sä synnyit ja kuulut rotuus.

Niin yksilö äärellä rajan
olen joukossa kaltaisteni.
Lyön maahan ja isken hajan,
en rakenna sijalle uutta.
Olen syntynyt paikalleni.
En usko mahdottomuutta.

NÄKÖALA TIENVIITALLA

Mitä viittaa
tutkinetkin,
vähät piittaa
ylhä taivas
kohtaloista.
Edelläsi
kulkijoista
viimeisetkin
tässä raivas
korska käsi.

Yksi jäätyni
paikallensa.
Toinen päätyi
hirsipuuhun:
vahva köysi,
pohja alta!
Joku löysi
totuutensa:
sanat suuhun
Jumalalta.

Ansa tiellä,
salahauta:
valhe kiellä
taikka luota!
Turha jatkaa
tuijotusta.
Tästä ei matkaa
tehdä auta:
rämesuota,
syvyys musta.

EPITAFI

Kukin meistä on syyllinen
kaikkien edessä. — Dostojevski.

Syntyi, kuoli. Kai myös eli.
Suuren järjestyksen mukaan
muuan vihamies ja veli,
vaikka tuntenut ei kukaan.

Ristiämme veisti. Sille
itseänsä ripusteli.
Kaikille näin veistäjille
aidon esimerkin eli.

Työnsä vaikk'ei tunnettukaan
ollut edes tutuimmille,
suuren järjestyksen mukaan
kukin meistä nousee sille.

KUOLEMAN NARRIT

»Merely: thou art death's
fool.» — Shakespeare.

Me käsiemme kahleet murskasimme
ja tavoittamatonta tavoitimme,
siks kunnes luhistuivat temppelimme . . .

Musertuneina sillat: eilistä
ei tajuntamme saata tavoittaa,
ja tuntemattomuutta huomina
sumusta huokuu vasten kasvojamme.

Hämärtyneestä tajun peilistä
me itseämme silmiin tuijotamme
ja näämme pelon. Sitä vavisten
me rukoilemme yömme jumalaa.

Ei — emme rukoile. On pettänyt
jumala, totuus, tieto ihmisen,
ja käsiimme on jäänyt arvoton,
hajonnut kuva eilistotuutemme.
Niin rakensimme eilen, että nyt
muun omistamme, itseämme emme,
ja voittomme on kuva tappion.
Se iskee meidät maahan murskaton.

Me kaiken, kaiken, kaiken omistimme.

JA KUITENKIN —

»Yön umpiseinään kolkutan
ja autiutta uhkaan.» — Hellaakoski.

Jos kuinka yötä uhkaamme
sen ankaruutta vihaten,
tuhoutunutta tuhkaamme
ei tunne päivä huomina.
Ja kuitenkin: me siirsimme
alemma radat tähtien
ja teollamme piirsimme
sanamme porttiin tyhjyyden:

Jos sukumme on unohtuva,
vuostuhannet se oli kuva
väkevän alkuajatuksen
ikuisuuskaipauksen.

EPILOGI

IKUISUUS, VALTATIE

Ikuisuus, valtatie —
tuhannen tletä muuta.
Jokainen niistä vie
tuhatta kulkijaa
päin valtaviirran suuta,
päin tyyntä, aavaa merta.
Kiveä, multaa, verta
jää askeleitten taa.

Soi sumurannikon
kohina yli teiden.
Soi pitkän, aution
yön tutkimattomuus —.
Sen rantaan saapuneiden
vaelluslaulu kuolee.
Vain kallioita nuolee
yön raskas hiljaisuus.

Ei siltaa luota maan,
ei ainoaakaan laivaa
vie sumuun harmajaan.
Jos halki hämärän
yön tuuli joskus raivaa
uransa usvapilveen,
syvempi jälkeen ilveen
on paino pimeään.

Ikuisuus, valtatie
tuo ihmiskohtaloita
päin merta. Meri vie
ei niitä eteenpäin.
Se nuolee kallioita . . .
Se mittaamaton, musta
ei sääli kaipausta
sen luona kärsiväin.

Soi sumurannikon
ikuinen kohu yöhön.
Soi lain ja tuomion
se tutkimattoman
tekoihin, ihmistyöhön.
Se totuutemme määrää
ja murtaa: kohti väärää
on suunta oikean.

Ei siltaa luota maan.
Etäisyys sumuun peittyy.
Sumusta toisinaan
maan puoleen ajautuu
ja kallioihin heittyy
rajassa rannan tylyn
uponneen laivahylyn
lahonnut purjepuu.

SISÄLLYSLUETTELO

En laula	5
----------	---

ALAKULOINEN FANTASIA

Moment musical	9
Sydänpäivä	12
Syksy	14
Maisema	16
Ilta	18
Auringonlaskun aikaan	20
Yön alla	22
Nocturno	24

RUMA SATU

Journalisti	29
Arvostelijoille	31
Ruma satu	33
Syy	35

YKSINÄISYYS

Bramaani	39
Tilinpäätös	41
Yksinäisyys	43
Pimetessä	45
Ilta rukous	47

ASEETTOMIN KOURIN

Yö	51
Jumalten pidot	52

Pesti	54
Aseettomin kourin	56
1	56
2	59
Salamatkustaja	61
Kuoleman kuvastimessa	63
Kullu	65

MATKALAU LU

Ihminen	69
Katoamattomat hetket	71
Ihme	73
Matkalaulu	74
Mitta	77

VUOSISADAN IHMINEN

On kirjoitettu	81
Kiviset sydämet	82
Äitien laulu	82
Poikien laulu	83
Soinniton laulu	85
Me lähdimme syyttä	87
Vuoksi tähtien etäisten	89
Turbiinilaulu	92
Tunnustus	94
Näköala tienviitalla	97
Epitafi	99
Kuoleman narrit	101
Ja kuitenkin —	103

EPILOGI

Ikuisuus, valtatie	107
--------------------	-----

